

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: V. A. T., narozený dne X,
státní příslušnost: X,
naposledy známým pobytem na propustce:
X,
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Dvořákem,
sídlem Vinohradská 1233/22, 120 00 Praha 2,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-13/LE-VL12-HA15-2022 ze dne
5. 4. 2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce dne 24. 1. 2022 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Svou žádost odůvodnil následovně: je státním příslušníkem Vietnamské socialistické

republiky (dále jen „Vietnam“), národnosti vietnamské. Je bez náboženského vyznání a politického přesvědčení, nikdy nebyl členem politické strany ani politicky aktivní. Je svobodný, bezdětný. Z Vietnamu vycestoval letecky v létě 2017 za prací do Rumunska. Pracovní smlouva mu tam skončila v létě 2019. Poté se nějakou dobu zdržoval v Rumunsku. V květnu nebo červnu 2021 přijel do Prahy automobilem. Cestovní doklad nemá. Již skončila jeho platnost a navíc jej ztratil. Z členských států Evropské unie pobýval v minulosti asi čtyři roky v Rumunsku. Jestli měl v minulosti udělená víza nebo povolení k pobytu v jiných státech, si nebyl žalobce jistý. Pokud nějaká měl, vzali mu je jiní Vietnamci. V minulosti nežádal o mezinárodní ochranu v České republice ani v jiných státech. Nemá žádné zdravotní omezení, je zdravý a bez obtíží. O mezinárodní ochranu v ČR žádá, neboť chce v ČR bydlet, pracovat a šetřit peníze, aby mohl splácet dluh, který mu vznikl před odchodem z Vietnamu. Finanční prostředky si půjčil na vyřizování dokladů a práce v Rumunsku. Nyní nemůže dlužnou částku splácet.

2. Žalovaný žádost žalobce o mezinárodní ochranu zamítl podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a to jako zjevně nedůvodnou. V průběhu azylového správního řízení bylo objasněno, že tvrzený důvod žádosti představují pouze ekonomické důvody. Do ČR žalobce přicestoval za prací. Žalobce neuvedl skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné dospět k závěru o nebezpečí pronásledování, resp. vážné újmy. Žalovaný se také opřel o informace Mezinárodní organizace pro migraci publikované roku 2021 a dále o informace z vlastní svodky žalovaného Ministerstva vnitra ke dni 22. 4. 2021.
3. Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou, v níž nesouhlasil se závěrem žalovaného. A to z důvodu nesplnění požadavku individualizace azylového správního řízení daného tím, že žalovaný nepostupoval v souladu se správním řádem, když nezjistil stav věcí bez důvodných pochybností. Nepřihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo: žalobce odkazoval na ekonomické skutečnosti jako důvod pro odchod z vlasti, avšak nikoliv jako důvod pro podání azylové žádosti. Tím byla obava z návratu do vlasti. I kdyby nebyly zjištěny informace, pokud jde o azylové důvody podle § 12 zákona o azylu, pak zde jsou indicie, že existuje hrozba vážné újmy pro žalobce v případě návratu do vlasti v podobě mučení či nelidského zacházení. Žalobce žalovanému správnímu orgánu popsal složitost situace rodiny, kdy se obává návratu do vlasti s ohledem na to, že je aktuálně mimo vietnamské státní území a bojí se přijetí při příjezdu do vlasti. Podklady založené ve správním spise potvrzují, že přesídlení osob zdržujících se mimo území Vietnamu je velice složité. Jak plyne ze založených podkladů, sama vláda Vietnamu podporuje migraci, a tedy co největší odliv občanů z Vietnamu. Po návratu z ciziny nemají tito „navrátilci“ prakticky možnost se, bez pomoci rodiny (kterou žalobce na území domovského státu nemá), ve Vietnamu usadit, neboť nezískají zaměstnání a s ohledem na chybějící sociální systém nemohou ani překlenout dobu po návratu do vlasti. Navíc žalobce má vysoké dluhy, které po něm budou vymáhány a které nebude schopen splatit. Je tedy zřejmé, že na straně žalobce existují důvody hodné zvláštního zřetele. Toto samozřejmě nijak neomlouvá minulost žalobce, avšak i přes to je nutno se náležitě zabývat relevantními azylovými důvody. Zvláště otázkou hrozby vážné újmy, a to ze strany vietnamských státních orgánů i soukromých osob.
4. Žalovaný k žalobě sdělil, že se při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, a to na základě dostatečných a řádným způsobem opatřených podkladů.

Žalovaný musí odmítnout tvrzení žalobce, že žalovaný správní orgán nedostatečně zhodnotil žalobcovy problémy v zemi původu. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný správní orgán posuzoval důvody uvedené žalobcem v průběhu celého řízení v kontextu zpráv o zemi původu. K tomu pak žalovaný dodává, že pakliže má žalobce dluhy a jak sám uvedl, nejen u soukromých osob, ale i u banky, pak se může stát, že tato instituce bude dluhy zákonně vymáhat. V průběhu azylového správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany jsou ekonomické důvody, neboť ze země původu vycestoval za prací. Žalovaný dále uvedl, že v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) je povinností správního orgánu zjistit skutečný stav ve vztahu k důvodům uvedeným v řízení o udělení mezinárodní ochrany žadatelem (zde žalobcem).

5. Napadený výrok rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Jestliže se stěžovatel v případě návratu do země původu obával svých věřitelů jako soukromých osob, jsou tato tvrzení významná pro případné udělení doplňkové ochrany. Zjevně nemohou být rozhodující pro udělení azylu, protože důvod údajného pronásledování nelze podřadit pod žádný z důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu (vizte např. usnesení NSS č. j. 5 Azs 333/2018-33 ze dne 14. 3. 2019, č. j. 9 Azs 66/2017-28 ze dne 8. 6. 2017).
7. Jde-li pak o hrozící újmu ze strany soukromých osob jako důvod pro udělení doplňkové ochrany, judikatura správních soudů je ustálena v tom, že je podstatné, zda v zemi původu existuje systém účinné ochrany před takovou újmou. Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu. Pokud však informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (vizte usnesení NSS č. j. 5 Azs 172/2018-28 ze dne 17. 1. 2019).
8. V souzené věci žalobce svůj žalobní bod založil pouze na tvrzení, že mu ve Vietnamu hrozí vymáhání dluhů, které na sebe před časem vzal, a na jejichž umoření dosud nevydělal dost peněz. A také na tom, že Vietnamci vracející se domů z ciziny čekají starosti kvůli chybějícímu sociálnímu systému a těžkostem s hledáním nové práce.
9. Bylo na žalobci, aby označil důkazy k prokázání toho, že skutkový stav je ve Vietnamu jiný, než signalizovaly podklady žalovaného [§ 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. To neučinil. Z obecného konstatování žalobce lze nanejvýš usoudit, že má za notorietu své tvrzení o potenciálně až nelidském zacházení od svých věřitelů, proti němuž ve Vietnamu nenalezne zastání, a že ve Vietnamu bude čelit horším socioekonomickým poměrům oproti ČR, potažmo Evropě jako takové.
10. Podle § 121 občanského soudního řádu ve spoj. s § 64 s. ř. s. není třeba dokazovat skutečnosti obecně známé. Jsou jimi takové skutečnosti, které jsou známé širšímu okruhu osob a o jejichž existenci se může každý ze spolehlivých zdrojů přesvědčit i bez zvláštních odborných znalostí. Není nutné, aby takovou skutečnost každý opravdu znal; podstatná je možnost kdykoliv se bez těžkostí o existenci takové skutečnosti přesvědčit.
11. Skutkové tvrzení žalobce, byť formulované implicitně (ovšem plynoucí z kontextu žaloby i azylového správního řízení), o předem vyloučené ochraně od vietnamského

státu ovšem není skutečností obecně známou ve výše uvedeném smyslu (výše cit. usnesení č. j. 9 Azs 66/2017-28 ostatně vychází z opačného skutkového závěru). Závěr o stavu ve Vietnamu proto není možno učinit bez dokazování provedeného v řízení před správním orgánem či soudem. Tvrzení žalobce tudíž není ničím jiným než předsudečným výrokem bez opory v důkazech. Za situace, kdy žalobce nesprávnost skutkových zjištění dovozoval pouze z údajné notoriety, která však notoriitou není, zjevně nemohl zpochybnit skutkový závěr žalovaného. Přezkumu takto formulovaného žalobního bodu pak nebránila ani žádná vada řízení (vizte rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 59/2019-59 ze dne 12. 11. 2019).

12. K tomu soud ve shodě se žalovaným dodává, že plnění povinností z finančních závazků (splácení dluhů) samo o sobě nejen, že nezahrnuje azylově relevantní důvod, ale dokonce představuje rutinní záležitost v oblasti soukromoprávních vztahů, a to i v České republice.
13. Kontext žalobcovy žádosti pak významně dotváří následující: přirozenou reakcí člověka prchajícího před specifickým druhem nebezpečí je úsilí takto ohroženého jedince domoci se jistého útočiště, jakmile se ocitne mimo dosah této k úniku stimulující hrozby. Členské státy Evropské unie ve shodě sdílí lidskoprávní étos, který artikuluje Listina základních práv EU coby součást unijního primárního práva. Hledá-li tedy občan třetího státu ochranu před formami útlaku podle zákona o azylu, má tak učinit bezprostředně po vstupu na území prvního členského státu EU, a to žádostí o mezinárodní ochranu adresovanou jeho správnímu orgánu. Jinak zavdává příčinu k seriózním úvahám stran jiných motivů k podání dotčené žádosti, než jsou ty motivy, jež kvituje pododvětví azylového práva. Jak žalobce vypověděl, vycestoval z Vietnamu. Poté, dříve než vstoupil na území ČR, žil podle svých slov z azylového správního řízení od roku 2017 do roku 2021 v Rumunsku, které je stejně jako ČR členským státem EU. V polovině roku 2021 odjel autem z Rumunska do České republiky. V Rumunsku o azyl nežádal. Mezi Rumunskem a Českou republikou se nalézají minimálně dva členské státy EU (Maďarsko, Slovensko). Ani v nich o azyl žalobce nepožádal. V ČR požádal o azyl až po svém zajištění za účelem správního vyhoštění. Již tyto základní souvislosti plynoucí ze spisového materiálu podporují tezi o účelovosti žalobcovy azylové žádosti. Přesněji o snaze žalobce legalizovat si na území ČR pobyt „pět minut po dvanácté“.
14. K argumentaci ohledně tvrzených komparativně horších socioekonomických poměrů Vietnamu soud nejprve předloží drobný historický exkurz: současné azylové právo se v západních právních kulturách vyvinulo na základě úsilí poučit se z lekce 20. století. Tehdy i velká část zemí civilizačního západu, včetně české, prošla bolestivou zkušeností s rozmanitými formami centralizovaného útlaku. Tyto formy vždy spojovalo jedno: státem organizovaná perzekuce obyvatelstva. Ta probíhala nejčastěji buď na základě kritéria původu (např. etnického či rasového), nebo přesvědčení (zpravidla politického, potažmo náboženského). Memento na tomto právním poli ztělesňoval a ztělesňuje především tragický osud Židů pod vládou nacismu, dále též disidentů v prostoru někdejšího sovětského bloku. Aby se obětem tohoto zjevného bezpráví alespoň trochu zmírnilo jejich utrpení, vyvinul se institucionálně propracovaný systém hostitelské ochrany jinými (ve smyslu svobodnějšími) státy. Zde leží těžiště azylového práva doposud (vizte rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 51/2021-49 ze dne 30. 11. 2021).
15. Optikou výše řečeného žalobcova socioekonomická argumentace na poli azylového

práva nemůže uspět. A uspět nemůže ani v dalším ohledu. Rozsudek musí totiž vždy obstát rovněž v obecné rovině, tzn. zde jak z pohledu sporů na poli azylového práva příbuzného druhu, tak stran intencí českého cizineckého práva coby celku. Pakliže by soud přímo přijal žalobcovu argumentaci ve smyslu, že cizinci i při prokázaném nelegálním pobytu náleží v ČR mezinárodní ochrana za předpokladu, že státní sociální systém či pracovní trh v jeho vlasti není na české či většinové evropské úrovni, potom by také nepřímou přiznal azylové právo prakticky všem nelegálně pobývajícím občanům třetích států, s výjimkou cizinců příslušících k hospodářsky zcela nejrozvinutějším státům mimo evropského světa. Toto právo by jim přitom přiznal, aniž by ve své vlasti (alespoň potenciálně) čelili hrozbě pronásledování, resp. vážné újmy. De facto by mezinárodní ochranu proměnil ve formu univerzálně nárokovatelné „sociální dávky“. Tímto (žalobcem podsouvaným) „rozšafným“ výkladovým přístupem by se soud od ustálené podoby azylového práva vzdálil do té míry, že by jej učinil zcela zbytným, což v žádné perspektivě nelze označit za úmysl zákonodárcův.

16. Závěrem soud citačně odkazuje na rozsudek NSS č. j. 5 Azs 37/2003-46 ze dne 22. 1. 2004: *„Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“* Nebo na rozsudek NSS č. j. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na složitost mechanismů, které tento upravuje.“*
17. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 25. listopadu 2022

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně